

DATUM
2018-09-19
ERT DATUM
2018-05-23

DIARIENR
2018/111-4
ER BETECKNING
Fi2018/01418/DF

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering (SOU 2018:25)

Statskontoret anser att det är angeläget att regeringen fortsätter att utveckla styrningen för att underlätta en samordnad digitalisering och gemensamma digitala tjänster. Detta underlättar medborgares och företags kontakter med det offentliga och skapar en mer effektiv offentlig förvaltning.¹ För att detta ska uppnås krävs bland annat fungerande juridiska förutsättningar, vilket utredningen är ett led i att skapa.

Statskontoret delar i huvudsak utredningens bedömningar i sakfrågorna. Vi välkomnar vidare särskilt att utredningen resonerat kring värdegrunden i den digitala förvaltningen och anser att utredningens ställningstaganden kring detta är väl avvägda.

Statskontoret *tillstyrker* förslagen till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Förslagen innebär nödvändiga förtydliganden av hur digitalt beslutsunderlag ska behandlas vid handläggningen av mål och ärenden. Förslaget om transparens kring hur datorprogram och algoritmer används vid automatiserade urval eller beslut är likaså väl motiverat.

Statskontoret *tillstyrker* förslaget om organiserat arbete för att framgent säkerställa rättssäkra förfaranden när förvaltningen använder artificiell intelligens med mera.

Statskontoret *tillstyrker* förslaget om att en bestämmelse införs i förvaltningslagen (2017:900) 7 a § med innebörden att myndigheter ska tillhandahålla och på lämp-

¹ Se Statskontoret (2016). *Utvecklad styrning – om sammanhållning och tillit i förvaltningen* (2016:26); remissvar *Reboot – omstart för den digitala förvaltningen* (SOU 2017:114) dnr 2018/22-4; och remissvar *Digitaliseringens transformerande kraft – vägval för framtiden* (SOU 2015:91) dnr 2016/49-4.

ligt sätt anvisa en eller flera digitala mottagningsfunktioner dit handlingar kan förmedlas, om det inte är olämpligt av säkerhetsskäl eller av andra skäl.

Statskontoret *tillstyrker* utredningens förslag till en ny huvudregel om digital kommunikation. Förslaget utgörs av en ny bestämmelse i förvaltningslagen (8 a §) som föreskriver att en myndighets skriftliga underrättelser eller andra handlingar till enskilda ska förmedlas digitalt, om det inte är olämpligt av säkerhetsskäl eller av andra skäl. Enskilda kan meddela att de inte önskar ta emot skriftliga underrättelser eller andra handlingar från myndigheten digitalt. Även om behovet av den föreslagna regleringen kan diskuteras utifrån olika aspekter är det enligt Statskontorets uppfattning motiverat att det i lagtexten framgår hur förvaltningen kommunicerar med medborgarna i första hand. Det är likaså motiverat att huvudregeln är formulerad som en skyldighet för förvaltningen med möjlighet för enskilda att välja analog kommunikation. Statskontoret har inga synpunkter på de föreslagna följdändringarna.

Statskontoret *tillstyrker* förslaget om att en myndighet bör ges i uppdrag att ta fram allmänna råd eller annat stödmaterial för utformningen av digitala tjänster.

Statskontoret *tillstyrker* förslaget om att regeringen ska låta utreda förutsättningarna för att ta fram en kompletterande reglering om informationssäkerhet som omfattar hela den offentliga förvaltningen.

Statskontoret *tillstyrker* förslaget till lag om tystnadsplikt vid utkontraktering av teknisk bearbetning och lagring. Erfarenheter vid bland annat Transportstyrelsen har visat att det finns en lucka i lagstiftningen i detta avseende.

Statskontoret *tillstyrker* förslaget om en ny sekretessbrytande bestämmelse för att myndigheter ska kunna lämna ut sekretessbelagda uppgifter till privata eller offentliga leverantörer vid viss utkontraktering.

Statskontoret *tillstyrker* förslaget om att Myndigheten för digital förvaltning får i uppdrag att främja den offentliga förvaltningens digitala investeringar och förslaget om ett särskilt uppdrag till vissa myndigheter om gemensamt organiserat arbete med att utforma standardavtalsklausuler för personuppgiftsbiträdesavtal.

Statskontoret *tillstyrker* förslaget om att regeringen ska tillsätta ett rättsligt beredningsorgan i form av en kommitté eller en särskild utredare som får i uppdrag att under de närmaste åren ta fram beredningsunderlag för anpassning av gällande rätt vid ärendehandläggning som stöds av befintliga och kommande former för digital informationsförsörjning. Eftersom utvecklingen på området är snabb och den offentliga förvaltningen är både omfattande och mångfacetterad vore det enligt Statskontoret lämpligt om beredning av ny lagstiftning kunde ske löpande och proaktivt.

Statskontoret *avstyrker* förslaget om att den offentliga förvaltningen i författning bör åläggas en skyldighet att lämna uppgifter om it-kostnader. Statskontorets bedömning är att det är svårt eller omöjligt att särredovisa it-kostnader i myndigheter. Åtterrporteringskrav skapar vidare ett administrativt merarbete för myndigheterna som är betungande och i sig kostnadsdrivande. Innan sådana krav införs bör det finnas en plan för hur det inrapporterade materialet ska användas och det bör stå klart att nyttan av denna användning överskrider kostnaderna för redovisningen.

Statskontoret *tar inte ställning till* förslagen om att Myndigheten för digital förvaltning ska vara ansvarig myndighet för den officiella statistiken för statistikområdet it-kostnader, att it-kostnader ska vara ett statistikområde under ämnesområdet offentlig ekonomi och att regeringen i förordning med instruktion för Myndigheten för digital förvaltning ska utfärda nödvändiga föreskrifter för uppdraget.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Marie Uhrwing, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen. Utredare Olof Wilske har deltagit i den tidigare handläggningen av ärendet.

Annelie Roswall Ljunggren

Marie Uhrwing